

Gf.IV.30.206/2016/4.

A Debreceni Ítéltábla a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága (FÉL NEVE., ügyintéző: dr. Sneider Zoltán jogtanácsos) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME.) felperesnek -, a Hanvay Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Hanvay Csaba ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME.) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2016. február 29. napján meghozott 13.G.40.025/2016/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2016. június 8. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7500 (Hétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára - 48 000 (Negyvennyolcezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **ADÓS**-t (a továbbiakban: adós) 2011. november 16. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Cégbírósága Cg.... cégjegyzékszámon jegyezte be a cégjegyzékbe. Az adósnak a 2013. március 6-tól - a 2014. április 15. napján megindult felszámolási eljárása közzétételéig - önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezetője az alperes volt. Az alperes egyébként 2011. december 1. napjától tagja, 2013. március 6. napjától kezdődően pedig egyszemélyes tagja volt az adósnak.

Az adós 2012. évre közzétett éves beszámolója szerint a befektetett eszköze 1 362 000 Ft, a forgó eszköze 13 905 000 Ft volt. A kötelezettségei 15 790 000 Ft-ot tettek ki, a saját tőkéje pedig 4 658 000 Ft volt.

Az állami adóhatóság 2011. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakra áfa adónemben adóellenőrzést folytatott le az adósnál, amelynek eredményeként 35 096 000 Ft áfa adókülönbötet tárt fel. Az ezt megállapító jegyzőkönyvet az adós részére 2013. június 25. napján kézbesítették. Az alperes mint vezető tisztségviselő nem vitatta a jegyzőkönyv megállapításait, azokra nem tett észrevételt, az annak alapján meghozott elsőfokú adóhatósági határozattal szemben jogorvoslatot nem terjesztett elő.

Az alperesnek a jegyzőkönyv kézbesítésekor látnia kellett, hogy az adóellenőrzés során feltárt adótartozást az adós esedékességkor nem tudja megfizetni. Ennek ellenére 2013. augusztus 16. napján 24 400 000 Ft tagi kölcsönt fizetett vissza saját magának.

Az elsőfokú adóhatóság az adóellenőrzés eredményeként 2013. szeptember 30. napján keltezett 5112122961 számú határozatával 35 096 000 Ft adókülönbözet, 19 064 000 Ft adóbírság és 4 237 000 Ft késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte az adóst, amely határozat 2013. október 31. napján emelkedett jogerőre. A jogerős határozat alapján 2013. november 18. napján indult adóvégrehajtási eljárás az adós felszámolási eljárása megindulásáig folyamatban volt.

Az adós 2013. december 31-i mérlegfordulónapra elkészített éves beszámolója szerint 608 000 Ft befektetett eszköze és 9 614 000 Ft forgóeszköze volt, mellyel szemben a kötelezettségei 57 855 000 Ft-ot tettek ki. A saját tőkéje -49 791 000 Ft lett.

Az adós felszámolási eljárásában a felszámoló a felperes 57 431 000 Ft hitelezői igényét nyilvántartásba vette.

A Miskolci Törvényszék a 2015. november 25. napján keltezett és 2015. december 23. napján jogerőre emelkedett .../25. számú végzésével az adós felszámolási eljárását befejezte, az adós gazdálkodó szervezetet jogutód nélkül megszüntette. A végzése jogerőre emelkedésének tényét 2016. január 28. napján állapította meg, mely 2016. január 29. napján került közzétételre a Céglözlönyben.

A felperes 2016. január 26. napján előterjesztett kereseti kérelmében „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-a (1) bekezdése alapján annak a megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal az adós vagyona 24 400 000 Ft-tal csökkent.

Állította, hogy az adós 2013. június 25. napján került fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetbe, ugyanis az alperes az adós ügyvezetőjeként e napon vette át azt az adóellenőrzési jegyzőkönyvet, amelyben jelentős összegű adókülönbözetet tártak fel a cég terhére. Az alperes pedig nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján járt el, amikor a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben, 2013. augusztus 16. napján 24 400 000 Ft tagi kölcsönt visszafizetett magának.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását és a felperes perkölségében való marasztalását kérte. A permegszüntetés okaként arra hivatkozott, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján a keresetet kizárólag a felszámolási eljárás alatt lehet előterjeszteni, a felperes pedig elmulasztotta ezt a határidőt. Az adós felszámolási eljárása ugyanis 2015. december 23. napján befejeződött, ezért a 2016. január 26. napján érkezett keresetlevél elkészt.

Vitatta, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet már 2013. június 25-én bekövetkezett. Álláspontja szerint az csak 2013. október 31. napján történt meg, az adóhatóság adóst marasztaló határozatának jogerőre emelkedése és végrehajthatóvá válása után. Ezt megelőzően ugyanis az adós nem volt tartozása a felperes felé, aki nem is minősült még hitelezőnek.

Az elsőfokú bíróság az 5. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az alperes az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal az adós vagyona 24 400 000 Ft-tal csökkent.

Elsődlegesen az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálta, és azt nem találta alaposnak. Rámutatott, hogy a bíróság „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 157. §-ának a) pontja, a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének h) pontja és a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. Polgári jogegységi határozata alapján a pert kizárólag akkor szüntetheti meg, ha a felperes jogvesztő keresetindítási határidőt mulaszt el. Ilyen határidőt azonban a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése nem tartalmaz. A határidő fogalmát egyébként a Pp. 103. §-ának (1) bekezdése határozza meg, mely szerint a határidőt napokban, hónapokban vagy években kell számítani. A Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének az a rendelkezése, hogy a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló keresetlevelet „a felszámolási eljárás ideje alatt” kell előterjeszteni határidőként nem is értelmezhető, az nem jelent keresetindítási határidőt. Ez a követelmény a kereset érdemi megalapozottságának olyan feltétele, amelynek hiánya - a keresetőségi jog hiányához hasonlóan - a kereset érdemi elutasítását eredményezi. Ebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy az alperes permegszüntetés iránti kérelme akkor sem lett volna megalapozott, ha a felperes a keresetét a felszámolási eljárást követően nyújtja be. A felszámolás ugyanis a felszámolási eljárást befejező jogerős végzés Céglőnlőnyben történő közzétételével ér véget (BH2014.279.). Az adott ügyben ez a feltétel még nem következett be, mivel a jogerős végzés csupán 2016. január 29-én került közzétételre a Céglőnlőnyben, a felperes pedig azt megelőzően, már 2016. január 26. napján benyújtotta a keresetlevelét.

Az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálva megalapozottnak találta a felperes keresetét. Megállapítása szerint a felperes igazolta, hogy az adós 2013. június 25. napján már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az alperes ugyanis elismerte, hogy az adósnál indult adóellenőrzést lezáró jegyzőkönyvet e napon szabályszerűen kézbesítették részére, amelyben - általa sem vitatottan - a 35 096 000 Ft áfa adókülönbözetet megállapították. Az adóhiányt megállapító jegyzőkönyv kézhezvételét követően pedig az alperesnek észszerűen számolnia kellett azzal, hogy az abban foglalt - nem vitatott - adóhatósági megállapítások alapján az adósnak jelentős összegű adótartozást kell kiegyenlítenie.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint e tény önmagában még nem jelentette az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét, ezért azt is vizsgálta, hogy ezt követően az adósnak keletkezett-e olyan mértékű likvid pénzeszköze, amelyből az adóellenőrzési jegyzőkönyv alapján várható jelentős összegű tartozását esedékességkor kielégíthette volna. Az adós 2012. évi éves beszámolójának adatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a megjelölt mértékű bevétele nem lehetett, mivel 2012. december 31. napján csupán 13 905 000 Ft forgóeszköze volt, amely nem érte el az adóhiány alapján várható adófizetési kötelezettség összegét. Ezek értéke akkor sem lett volna elegendő e köztartozás esedékességkor történő kielégítésére, ha ehhez hozzászámításra kerül az alperes által 2013. augusztus 16. napján, saját részére kifizetett 24 400 000 Ft. Ezeket az adatokat összességében mérlegelve az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes bizonyította, hogy az adós már 2013. június 25. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

Nem találta alaposnak az alperesnek arra történő hivatkozását sem, hogy mivel az állami adóhatóság az adóssal szemben a tagi kölcsön visszafizetésének napján még nem hozott jogerős és végrehajtható határozatot, ez a követelése nem vált esedékessé. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontja ugyanis megelőzte e követelés esedékessé válását, a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése pedig nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy csak az indíthatja meg ezt a pert, akinek már a fenyegető fizetéseképtelenség keletkezésekor követelése állt fenn az adóssal szemben.

Az alperes a 24 400 000 Ft tagi kölcsön visszafizetésével - a kialakult bírósági gyakorlatot is figyelembe véve - nem vette figyelembe a hitelezői érdekek elsőlegességét, így a felperes az

alperes felelősségének megállapításához szükséges, a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti valamennyi feltételt bizonyította. Utalt arra is, hogy az alperes a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése alapján akkor mentesülhetett volna a felelősség alól, ha azt bizonyítja, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében. Az alperes a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján őt terhelő ezen bizonyítási kötelezettségének azonban nem tett eleget, nem igazolta, hogy az adós külső hitelezői érdekeinek védelme érdekében fizette ki magának a 24 400 000 Ft tagi kölcsönt.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének az elutasítását, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Továbbra is állította, hogy a felperes keresetlevele elkésett, az elsőfokú bíróság ugyanis a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésének a perindítás feltételét meghatározó rendelkezését („a felszámolási eljárás idejét”) tévesen értelmezte. Az elsőfokú bíróság által - a kialakult bírósági gyakorlat alátámasztására - megjelölt BH2014.279. számú eseti döntés ugyanis nem vonatkozik az adott ügyre, az a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdése 2014. március 14-ig hatályban volt szövegének a jogalkalmazók számára nehezen értelmezhető volta miatt kialakult jogbizonytalanság megszüntetését szolgálta, amelyet a Cstv. 2014. március 15-i hatállyal történt jogszabálmódosítása meg is szüntetett. A hivatkozott határozat a felszámolási eljárás jogerős lezárása mint feltétel bekövetkezésének időpontjára adott iránymutatást és csupán a 2014. március 14-ig hatályban volt, a marasztalási kereset előterjesztésére nyitva álló 60 napos jogvesztő határidő kezdő napját értelmezte. A megállapítási keresetet „a felszámolási eljárás ideje” alatt lehet előterjeszteni, amely - szerinte - nyilvánvalóan nem azonos a felszámolási eljárás jogerős lezárásáig, azaz a megszüntetésről hozott végzés közzétételéig terjedő időszakkal.

Azt nem vitatta, hogy a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésében írt „a felszámolás ideje alatt” kifejezés nem határidőt, hanem feltételt tartalmaz, azonban a felperes azt elmulasztotta. Állította, hogy a „felszámolási eljárás ideje” alatti időtartam utolsó napja az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésének napjával esik egybe, amely konkrét időpontként meghatározható, ezért az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania, illetve utóbb a pert a Pp. 157. §-ának a) pontja alapján megszüntetnie.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet érdemben is megalapozatlan. Vitatta a sérelmezett határozatnak azt a megállapítását, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már 2013. június 25. napján bekövetkezett. Rámutatott, hogy a tagi kölcsöne visszafizetésekor a felperesnek nem volt lejárt követelése az adóssal szemben, az csak a 2013. október 31. napján jogerőre emelkedett határozatot követő napon vált esedékessé, ezért a felperes által megjelölt magatartása nem sértette (sérthette) a hitelezők érdekeit.

Hangsúlyozta, hogy a tagi kölcsöne visszafizetésének időpontjában a felperes még nem volt az adós hitelezője, az alperest pedig a Cstv.-ben a felszámolási eljárásra a hitelezők kielégítésére előírt sorrend nem kötötte az adóssal szembeni követelések kielégítésekor, ezért fogalmilag kizárt, hogy a tagi kölcsöne visszafizetése a felperes mint hitelező követelésének a későbbi kielégítését veszélyeztette.

Utalt arra is, hogy azt a felperes sem vitatta, hogy tagi kölcsön címén az alperesnek volt lejárt követelése az adóssal szemben annak kifizetésekor, melynek visszafizetése vagyонvesztést, illetve vagyонcsökkenést az adósnál nem is eredményezett, ezzel egyidejűleg ugyanis az adós kötelezettsége is csökkent.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében - annak tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemben helytálló határozatot hozott, amely megfelel az anyagi és eljárásjogi jogszabályoknak, a permegszüntetés feltételei pedig nem álltak fenn. Kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletnek a tagi kölcsön visszafizetésével kapcsolatos okfejtése megfelel a kialakult bírósági gyakorlatnak, a felperes bizonyította az alperes Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapításához szükséges feltételek fennállását.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következőkkel egészíti ki:

Az adós 2012. évben negyedéves általános forgalmi adó bevallásra volt kötelezett, a 2013. januártól-márciusig terjedő időszakban szintén negyedéves, majd ezt követően havi áfa bevalló volt. Az adósnál a számú megbízó levél felhatalmazása alapján a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló, a 2011. január 1. napjától 2012. június 30. napjáig terjedő időszakra lefolytatott adóellenőrzés a 2012. január 1. - 2012. június 30. napja közötti időszakra általános forgalmi adónemben 35 096 000 Ft adókülönbözetet állapított meg, amelyet az önadózó adós esedékességkor nem fizetett meg.

Az adós elleni felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásának az időpontja 2013. december 20. napja volt.

Az így kiegészített tényállásra tekintettel a fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg, és az alapján érdemben helytálló jogi következtetésre jutott. Az ítéletábra azonban az ítélete indokolását a következők szerint részben módosítja, illetve kiegészíti:

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása 4. oldalának első bekezdésében tévesen utalt arra, hogy a perben a Cstv. 33/A. §-ának az adós felszámolásának elrendelésekor hatályos szövegét kell alkalmazni. A felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásának időpontja 2013. december 20-a volt, míg a felszámolás közzétételére 2014. április 15. napján került sor, azaz a Cstv. 33/A. §-át is módosító 2013. évi CCLII. törvény (Módtv.) 2014. március 15-i hatályba lépése után.

A Módtv. 91. §-a (17) bekezdésének f) és g) pontjaival, valamint a 91. §-a (19) bekezdésének b) pontjával módosított Cstv. 33/A. §-a rendelkezéseit hatályba léptető Módtv. 91. §-ának (3) bekezdése csupán azt írja elő, hogy a módosított rendelkezések 2014. március 15. napján lépnek hatályba. Az átmeneti rendelkezések nem tartalmazzák, hogy a módosított szabályozást mely eljárásokban, illetve milyen magatartásokra kell alkalmazni: a 2014. március 15. napjától bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben tanúsított magatartásokra, vagy azokban az eljárásokban, melyekben a hitelezők 2014. március 15. napjától előterjesztett kérelme alapján került megállapításra a fizetéseképtelenség, illetve elrendelésre a felszámolási eljárás, vagy a 2014.

március 15. napja után kifejtett vezető tisztségviselői magatartásokra alkalmazni kell akkor is, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet korábban következett be.

Az ítéletábra megállapítása szerint a Módtv. hatályba léptető rendelkezéseinek értelmezése tárgyában ezért vizsgálni kell a Cstv.-nek a 2014. március 15. napját megelőző rendelkezéseit hatályba léptető szabályokat is. A 2011. évi CXCVII. törvény 67. §-ának (1) bekezdésével beiktatott, és 2012. március 1. napjától hatályos Cstv. 83/A. §-ának (4) bekezdése szerint a Cstv. 33/A. §-át módosító rendelkezéseket a hatályba lépéskor már folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, amennyiben még nem került sor a felszámolás elrendelésére. E jogszabályi rendelkezés alapján az adóssal szemben 2013. december 20. napján kezdeményezett felszámolási eljárásra az eljárás megindulása iránti kérelem előterjesztésének az időpontja az irányadó az időbeli hatályra.

A két jogszabálmódosítást hatályba léptető rendelkezések összevetéséből tehát az a következtetés vonható le, hogy az adott ügyben még a Cstv.-nek a Módtv. hatályba lépését megelőző rendelkezései az irányadóak. Önmagában ugyanis annak a ténynek, hogy a Módtv. „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatályba lépése miatt került módosításra azért nincs jelentősége, mert a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősség olyan önálló, sui generis tényállást tartalmaz, amely nem függ (függhet) attól, hogy az adós „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről” szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 9-18. §-ainak rendelkezései alapján döntött-e a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködésről vagy a törvényi határidő letelte miatt már a Ptk. szabályai szerint működik. Bár a Ptké. 67. §-ának c) pontja 2014. március 15. napjával hatályon kívül helyezte többek között „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvényt, azonban mivel a Gt. 30. §-a (3) bekezdésének a külön jogszabályra utaló rendelkezése nem önálló felelősségi tényállást tartalmazott, csupán a külön törvényre utalt a helytállási kötelezettség vonatkozásában, ezért a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésére alapított per szempontjából nincs jelentősége, hogy az adós a Gt., vagy az új Ptk. hatálya alá tartozik-e. Utal arra is az ítéletábra, hogy a töretlen bírósági gyakorlat a vezető tisztségviselők felelősségét szabályozó jogszabályok változása esetén az új felelősségre vonatkozó jogszabályokat csak eltérő hatályba léptető rendelkezés hiányában bírálta el a felelősség megállapításának alapjául szolgáló magatartás tanúsításának időpontjában hatályban volt jogszabályi rendelkezések szerint (BDT2008.1874.). A Módtv. hatályba lépését megelőzően azonban a 2014. március 15. napja előtt kezdeményezett felszámolási eljárásokra az eltérő hatályba léptető rendelkezés miatt ez nem alkalmazható, így a Ptké. 54. §-ában foglalt rendelkezések sem vehetők figyelembe.

Az elsőfokú bíróság a perre irányadó jogszabályt idézte, bár nem a Módtv.-t hatályba léptető rendelkezésre hivatkozással.

Mindezek előrebocsátása után az ítéletábra azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 140. §-ának (1) bekezdésében írt kötelezettsége körében eljárva helyesen döntött-e az alperes permegszüntetés iránti kérelme elutasításáról.

Annak eredményeként egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a perindításra a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése nem állapít meg a Pp. 103. §-ának (1) bekezdése szerinti határidőt, ezért még akkor sem lenne alkalmazható a Pp. 157. §-ának a) pontja, ha a felperes a felszámolási eljárás befejezését és az adós törlését követően indította volna meg a pert. Az elsőfokú bíróság a kialakult bírósági gyakorlatnak megfelelően helyesen állapította meg, hogy a felszámolási eljárás akkor fejeződik be, amikor az adós felszámolásának megszüntetéséről szóló

végzésről valamennyi hitelező tudomást szerezhet, tehát amikor az arról szóló jogerős bírósági határozat a Céglőnyben közzétételre kerül. Az alperes érvelésével szemben ugyanis nem lehet egy jogszabályhelyen belül különböző módon értelmezni a felszámolási eljárás befejezésének az időpontját attól függően, hogy megállapítási vagy marasztalási pert indít-e a hitelező, ezért az elsőfokú bíróság által felhívott határozat (BH2014.279.) az adott ügyben is irányadó. Hasonlóképpen foglalt állást a Győri Ítélőábla a .../3. számú ítéletében, amelyben kimondta, hogy a felszámolási eljárás befejezéséről szóló végzés jogerőre emelkedését követően, valamint a végzés Céglőnyben való közzétételét megelőzően benyújtott kereseti kérelem a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésében megjelölt határidőben, azaz a felszámolási eljárás ideje alatt előterjesztettnek minősül.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének vizsgálata során az elsőfokú bíróság a rendelkezésére állt bizonyítékok okszerű értékelése és mérlegelése alapján állapította meg, hogy az alperes által irányított adósnál - az alperes által is felismerhetően - 2013. június 25. napján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nyilvánvalóvá vált.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztét az adós ügyvezetőjének a tudata, az általa megismerhető tények szempontjából kell vizsgálni. Az adós vezető tisztségviselőjének a fenyegető fizetéseképtelenség elkerülése érdekében kell folyamatosan figyelemmel kísérnie a gazdálkodó szervezet esedékes, lejárt tartozásait és a cash flow kimutatását.

E helyzet bekövetkezésének ugyanis az a jelentősége, hogy annak fennállása alatt a vezető tisztségviselőnek a hitelezői érdekeket szolgálva és nem a gazdálkodó szervezet tagjainak az érdekét figyelembe véve kell gazdálkodnia. Ez a kötelező gazdálkodási elv addig áll fenn, amíg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, azaz amíg az adós nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket (Kúria .../9.).

A nem vitás tényállási adatok szerint az állami adóhatóság 2013. június 25-én a 2011. január - 2012. június 30. napjáig terjedő időszakra elrendelt áfa adónemben végzett adóellenőrzését befejezte, melynek eredményeként 35 096 000 Ft áfa adókülönbözetet tárt fel az adós terhére. Az alperes ezt az adótartozást sem az ellenőrzés befejezéséről készült jegyzőkönyv 2013. június 25-i átvételekor, sem később nem vitatta.

Azt, hogy az áfát mikor kell megfizetni (az mikor esedékes) „Az adózás rendjéről” szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 2. számú melléklet 2.a. pontja határozza meg attól függően, hogy az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett adóalany havonta, negyedévente vagy évente tesz-e adóbevallást.

A felperes keresetleveléhez 1/F/1. alatt csatolt adóellenőrzési jegyzőkönyv 10. oldalának III. pontja szerint az adós 2012. évben negyedéves áfa adóbevallásra volt kötelezett. Ez azt jelenti, hogy a 2012. január 1. és június 30. közötti időszakra esedékes összes általános forgalmi adót legkésőbb 2012. július 20. napjáig kellett volna megfizetnie. Az önadózó adósnak ugyanis a 39 056 000 Ft áfa fizetési kötelezettsége - az alperes állításával ellentétben - nem akkor vált esedékessé, amikor az utólagos ellenőrzés folytán az erről szóló határozatot kézhez vette, hanem amikor azt köteles lett volna megfizetni. Ez az indoka annak, hogy az önadózók az Art. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti önellenőrzésre kizárólag addig jogosultak, amíg nem indul meg az ellenőrzés. Ezt követően az adóhatóság által utólag megállapított adót, költségvetési támogatást az adózó már nem helyesbítheti, nincs helye önellenőrzésnek (3006/2013. NAV útmutató 4. pont.), az adóhiány miatt alkalmazott törvényi szankciókat tehát önellenőrzési pótlékkal már nem „háríthatja el”.

Az alperesnek az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv kézbesítésekor pedig - ahogyan erre az elsőfokú bíróság rá is mutatott - tudnia kellett, hogy az adós az adóellenőrzés során feltárt adótartozást nem tudja a megfelelő likvid pénzeszköze hiányában megfizetni.

Ezért az ítéletábra megállapítása szerint az adott ügyben - a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontja szempontjából - a 39 056 000 Ft áfa megfizetésének esedékessége nem az utólagos adóellenőrzés alapján hozott és az adóst annak megfizetésére kötelező határozat jogerőre emelkedésének időpontjában következett be.

Ez a jogértelmezés következik az Art. 165. §-ának (1)-(3) bekezdéseiből is. Az adó késedelmes megfizetése esetén ugyanis az adózót az esedékesség napjától terheli a késedelmi pótlék fizetési kötelezettség, melynek kezdő időpontját adóhiány esetén az eredeti esedékességtől kell számítani. Ez az indoka annak, hogy az állami adóhatóság az egyéb szankciók megfizetésére is az áfa-fizetési kötelezettség eredeti esedékességének az időpontjától kötelezte az adóst.

Ezért az alperesnek a 2012. évben be nem fizetett áfa-tartozásról való tudomásszerzését követően „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.) 3. §-a (8) bekezdésének 14. pontjában és a 41. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján kellett volna eljárnia. Az adós időközben befolyt pénzeszközéből céltartalékot kellett volna képeznie e függő kötelezettségre, és azt nem a tagi kölcsőne visszafizetésére kellett volna fordítania.

Az ítéletábra egyetértett ugyanis az elsőfokú bíróságnak a tagi kölcsön kifizetése miatt a hitelezői érdekeket sértő magatartással összefüggésben tett megállapításaival az megfelel az e körben kialakult bírósági gyakorlatnak, az indokolást e körben nem kívánja kiegészíteni, illetve megismételni.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy az alperes a felelősség alóli mentesülését eredményező körülmények fennállását nem bizonyította.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - a fentiekben írt indokolásbeli pontosítással - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéletábra a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes számára a másodfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi munkadíjból eredő perköltség megfizetésére, amelynek összegét a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése folytán irányadó „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. évi (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3)-(5) bekezdéseiben foglaltak figyelembevételével.

Az alperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán a le nem rótt és „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének c) pontja és 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított fellebbezési illeték megfizetésére az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján.

Debrecen, 2016. június 8.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -